

1.) Priestor a čas

Ročník:	5. ročník ZŠ
Téma:	Priestor a čas
Téma GV:	Globalizácia, vzájomná prepojenosť, lokálne vs. globálne
Čas:	1 vyučovacia hodina, t. j. 45 minút
Pomôcky:	atlas svetových dejín, mapa sveta – kolonializmus na prelome 19. a 20. storočia, 4 sady kartičiek (v každej sade 8 kartičiek v tvare obdĺžnika 10x5 cm, na každej budú napísané tieto názvy: bydlisko – Hlavná 129, mesto – Michalovce, okres – Michalovce, región – Zemplín, štát – SR, Európska únia, kontinent – Európa, svet (prispôbiť svojmu regiónu!), 4 výkresy A2, 4 kusy baliaceho papiera (na každom bude načrtnutá obrysová mapa sveta), 4 čierne fixky, 4 kusy lepidla, historická a súčasná fotografia určitej budovy v okresnom meste

Ciele:	Žiak/žiačka má: <ul style="list-style-type: none">• naučiť sa pracovať s historickou mapou a časovou priamkou;• rozlíšiť pojmy bydlisko, obec/mesto, región, SR, Európska únia, Európa, svet a uvedomiť si ich vzájomnú prepojenosť;• uvedomiť si, že sme súčasťou širšieho celku,• identifikovať prvky globalizácie vo svojom lokálnom prostredí.
---------------	--

Postup:

Evokácia – 10 minút

1

Na úvod rozdajte žiakom atlasy svetových dejín (do každej lavice 1 atlas, učiteľ bude pracovať s mapou, ktorá bude zavesená na tabuli). Vysvetlite žiakom, ako sa pracuje s historickou mapou (Kolonializmus na prelome 19. a 20. storočia) pomocou legendy.

2

Na tabuľu napíšte tieto roky **1879, 1882, 1892, 1904, 1907, 1945, 1993, 2013, 525 pred n. l., 1000 pred n. l., 753 pred n. l., 776 pred n. l.** Úlohou žiakov bude vyznačiť tieto roky na časovej priamke na tabuli. Po overení správnosti časovej priamky si ju žiaci prepíšu do svojich zošitov.

Uvedomenie si významu – 25 minút

3

Rozdeľte žiakov do 4 skupín. Každá skupina dostane jeden výkres A2, sadu 8 kartičiek, lepidlo, 1 kus baliaceho papiera s obrysovou mapou sveta, 1 čiernu fixku. Na každom výkrese bude nakreslených 8 čiernych kruhov od najmenšieho po najväčší, a to spôsobom kruh v kruhu. Do takto pripraveného náčrtu budú žiaci vlepovať pripravené kartičky podľa administratívneho usporiadania. Začnú bydliskom a skončia svetom. Cieľom tejto aktivity je naučiť žiakov orientovať sa v priestore a zároveň pochopiť vzájomnú prepojenosť jednotlivých administratívnych častí.

4

Po skončení prvej úlohy žiaci naďalej pracujú v skupinách. Ich úlohou bude zakresliť na obrysovej mape sveta svoje okresné mesto a šípkami ho spojiť s tými krajinami, ktoré v ňom majú svoje firmy, pobočky a rôzne inštitúcie (žiaci môžu dostať za domácu úlohu zistiť pred touto vyučovacou hodinou, aké firmy, inštitúcie sa v ňom nachádzajú a aké krajiny sú s nimi spojené). Cieľom tejto aktivity je uvedomiť si globalizáciu vo svojom lokálnom prostredí.

5

Pomocou prezentácie s historickými a súčasnými fotografiami príslušného okresného mesta poukážete na zmeny v čase a priestore a na vplyv globalizácie v danej lokalite.

Príklad mesta Michalovce:

Pivovar v Michalovciach na prelome 19. a 20. storočia

Michalovský pivovar v 80. rokoch 20. storočia

Zánik pivovaru v Michalovciach

A dnes?

10

Reflexia – 10 minút

6

Diskutujte so žiakmi:

- Čo vidíte na obrázku? Ako by ste pomenovali prenikanie zahraničných firiem na Slovensko?

- Vyberte dve udalosti z histórie alebo súčasnosti, ktoré mali výrazný dopad na vaše mesto alebo región, a ktoré zároveň priniesli zahraničné vplyvy.
- Vyjadrite svoj postoj k pôsobeniu zahraničných firiem a inštitúcií vo vašom regióne.
- Ak by ste boli vlastníkom firmy, otvorili by ste si pobočku v zahraničí? Svoju odpoveď zdôvodnite.

tip

pre
učiteľku
/ učiteľa

Michalovce sme uviedli ako príklad. Vyberte lokálne miesta, prípadne vyzvite žiakov, aby pátrali a pripravili si fotografie dopredu. Aktivita je náročná na prípravu, preto je dôležité dôkladne si prečítať zadanie. Pri príprave môžu pomáhať žiaci alebo niektoré úlohy môžu vypracovať ako domácu prípravu ešte pred hodinou. Aktivity urýchli aj využitie IKT.